

Barcode - 99999990815412
Title - Vaishnav,Bal Prathana.
Subject -
Author -
Language - gujarati
Pages - 40
Publication Year - 0
Creator - Fast DLI Downloader
<https://github.com/cancerian0684/dli-downloader>
Barcode EAN.UCC-13

9 999999 081541

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગુજરાતી કૉપીરાઈટ વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૧૨૬૬૩ વર્ગીક

પુસ્તકનું નામ બૌદ્ધગાથા (૧૫૫૫) થિંગ

વિષય ૬ - ૧

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય
અમદાવાદ
ગુજરાતી કૉપીરાઈટ-સંગ્રહ

વૈષ્ણવ બાળપ્રાર્થના

ભાગ ૧ લો.

મંગળાચરણ

[રામ-આવેને અલબેલા વહાલા મને તમારી માયારે.]
શ્રીશ્રી શ્રીનવનીતપ્રિયાશ્રી શ્રી વિઠ્ઠલવર વહાલારે;
શ્રીદ્વારિકાનાથશ્રી શ્રીગોકુલપતિ શ્રીગોકુલચંદ્ર રસાલારે.
છટ્ટી પીઠે બિરાજનારા પ્રભુશ્રી કરજો મહેરરે;
શ્રીમહનમોહનશ્રી મોહ પમાંડી આપો મીઠી લહેરરે.
શ્રીનટવર નૃત્ય કરો 'મુજ ઉરમાં રંગભૂમિ એ તારીરે.
સર્વે રસની ભોગી હું છું આપો વિવિધ વિહારીરે.
કરગરતી આ કિંકરી રસિયા નિઃસાધન બિચારીરે;
પ્રણમજન રસભોગી મોંઘા તેથી છે પ્રણયારીરે.

ભજન કરીને પથારી છોડવી

કુલસુત્ર છંદ

આવો જનવેલનાં કુસુમ કુમળાં અહીં

આપણે શ્રીશનાં ગાન કરીએ;

પ્રાણવલ્લભતાણું રૂપ જુજવાં ધણું

એક રાગે તે સર્વે ઉચરીએ—આવો—
 ઉઠી અત્યારમાં પ્રભુજીને આરમાં
 અશ્રુઓ સાથે સંભારવાના.
 કંઠ ગફગફ કરી, હૃદ રસમાં ધરી
 નાથ! ઓ નાથ! ઉચ્ચારવાના. આવો—
 કરુણ એ શ્રીહરિ કરશે ચિંતા પરી
 તરી ખરી એજ ભવસાગરે છે.
 દીન થઈ કિંકરા, ભજ સદા રસવરા,
 અંદ મનનોજ સાચો સગો છે.

દર્શન દેવા વિનતિ

[રાગ—આવોને અલભેલા વહાલા મને તમારી માથારે.]
 શ્રીયમુનાતટના સદા વિહારી વહાલા વહેલા આવોરે;
 ભક્તજનોના રસના આહારી દયા દીલમાં લાવોરે.
 પ્રીતમજી! હું પાલે પડી છું અન્ય નથી કેઈ બેલીરે;
 પ્રીતમજી સ્વામીજી છો પણ, નથી કદી હું ખેલીરે.
 સંતાયા ક્યાં વહાલા મારા મુખ સંતાડો મીઠુરે;
 તરછેડીને દૂર દૂરો છો તમશું કેમના દીકુરે.
 સંતાડ્યા શું—હૃદનિકુંજે કેઈ વહાલીએ ઉંડારે;
 કિંકરીએ તો મહામુખ આશે પહેર્યા અંમર ચુડારે.
 —શ્રીયમુના—

શ્રીવલ્લભચરણ—રજ માહાત્મ્ય

દોહરા -

પાદાંબુજ શ્રીરાજના, શીતળ સુખદ સ્વરૂપ;
 રજ વાંછું એ ચરણની મુજ શિરની એ ભૂપ.
 એ રજ શિરપર ધારીને, ફરું સદા જમમાંય;
 એ ધન મારાં જીવનનું, અગણું ક્ષણ કેમ થાય ?
 જીવું હું એ રજ વડે, અમૃત માફું એહ;
 જો ક્ષણ એક ખસે કદી, રહે નહિ મુજ દેહ.
 પોપણ એ મુજ પ્રાણનું, ચુંબે એ રજ પ્રાણ;
 સદા સદાએ ચુંબવી, જીવનની એ દહાણ.
 એ રજના માહાત્મ્યની, મને ખબર નવ કાંય
 પોરાથી સાગર અખિલ, કેમ કરી નિરખાય ?
 કોઈને એ રજ ના મળે, મથતા મોટા દેવ;
 મુજ શો કોણ સુભાગીઓ ? શિરે વસે રજદેવ !
 દેવી દેવો જગતના, એ રજના માલીક;
 હૃદયે આલિંગી ફરે માની ભાગ્ય અધિક.
 જીવન રસની દહાણમાં, સાચી દહાણ કમાય;
 એજ કમાણી રજ રૂડી, આનંદ ઉત્સવ થાય.
 સર્વે ઈંદ્રિઓ વડે, ઘેરી એ રજ રોજ
 મસ્ત બની ફરતો ફરું; આવે લેહજત તોજ

મુજ ઇદ્રિયો ગોપીકા; રજ એ મારા ઇશ,
 રાસ રમે છે નિત્ય એ, વચમાં રાખી શ્રીશ.
 કિંકર થેલો થઈ ગયો, રજનો ભેડ આનંદ;
 શ્રીવદ્ધલમાં કેટલો, કેણુ ઉકેલે છંદ ?

શ્રીમહાપ્રભુજનુંસ્તવન

રાગ બનઝારો

છળી વદ્ધલવરની પ્યારી; સહા રાસ રમણુ રમનારી-ટેક-
 એના વદનનો ભેને ચહેરો, ભેતાં ઉઠે ઉરમાં લહેરો
 કેવી સુરત સરસ રસાળી-છળી—
 કેટિ સુરજ સમ ભરપુર, તેને ઉડી પડ્યાં ભે દૂર;
 તેજે અંજલ્યાં સહુ નરનારી-છળી—
 એની આંખલડી અણિયાળી, ભેતાં લાગે લગન રસતાળી;
 મીઠી અમૃત રસની એ ક્યારી-છળી—
 વિધેં ભક્તોનાં ઉર એ આંખ; પ્રેમ કટારી એમાં છે ઝાંખ.
 નંજર શરથી એ છે વિંધનારી-છળી—
 એના મુખડાનો મલકારો, જાણે રસસરનો હેલકારો;
 ભક્તોપર રસ હેલી કરનારી-છળી—
 એનું મલક મલક મુખ મુસકે, દેખી રસિકનાં ઉર છટકે;
 દોડી શરણે પડે ભે નરનારી-છળી—

કિંકર નિરખી નિરખી ન ધરાય, અતિ અતિ ઉલટ ઉરે થાય;
સુરત અન્ય સકળથી એ ન્યારી-છખી—
(કાવ્યસંગ્રહમાંથી)

શ્રીયમુનાસ્તવન.

સખિ ! નિરખ કમળ રસભીનાં;
શ્રીયમુનાનાં નયન કમળએ, નિરખે રમણ હરિનાં;
નિર્ગુણ હરિરસ પીએ રસિકડાં. તેથી હીસે રસિકાં—સખિ.—
નયનો અનંત ક્યારે શ્રીયમુના રમણ અનંત હરિનાં;
ગ્રોહાં નયન નિરખે શી રીતે, શ્રીયમુના રસભીનાં—સખિ—
રંગ રક્ત છે સકળ કમળનો, કારણ સકળ રસિકાં;
પીએ એક રસ સદાજ તેથી, એક રંગેજ રંગિકાં—સખિ—
કમળે કમળે રમે છુપીને, યુગલ સ્વરૂપ રસિકાં;
શ્રીયમુનાનાં સકળનયનમાં કિંકરી રમણ હરિનાં—સખિ—
(કાવ્યસંગ્રહમાંથી)

શું ભણવું ?

રોળાવત

ભણ્યો ગણ્યો અતિ તોય ક્યાંય નવ હીઠો શ્યામો;
ચોથાં ફોદ્યાં ખુબ કાંઇ, નવ સરિયાં કામો.

અતિ ભણ્યો ઇતિહાસ, તત્ત્વ નવ કાંઈ નીકળિયું;
 ભણ્યો ભૂની ભૂગોળ, કાંઈ માંહે નવ જડિયું.
 ગણ્યાં ગણિત વિધવિધ, હિસાબ બહુ મોટા ભારી;
 જડ્યો જવાબ ન શ્યામ, મળ્યા નહિ કુંજવિહારી.
 શીખી રસાયન અધિક, બનાવટ સહુની બાણી;
 નવ નીકળ્યા ભગવાન, મટે ભવ કેરી ધાણી.
 પ્રભુ પ્રેમના પાઠ ભણે ભણવાના બાણી
 તેા રીઝે ભગવાન, મટે ભવ કેરી ધાણી.
 કિંકર! શોધી કાઢ, પ્રેમપાઠો જે ભણિયા
 કર સંગત રહે રંગ, પ્રભુના રસમાં ગળિયા
 (કાવ્યસંગ્રહમાંથી)

ધન્ય છે કુલને

દોહરા

ધન્ય રૂડી આ કુલડી, રહેવાની દિન એક;
 સુવાસ હઈ આ પવનને, જીવન કરશે નેક.
 ભક્ત આવશે વીણવા, કરશે શુભ સત્સંગ,
 પછી જશે પ્રભુની કને; ધરશે પ્રીતમ અંગ.
 એક બની માળા રૂડી, બનશે આનંદભેર;
 સંપી રાસ સમાં બની, કરશે રૂડી લહેર.
 જીવન રસની લહેરમાં, બની જશે તરબોળ;
 ભુલી ભાન અમર બની, રસનો કરશે ઢોળ.

સુંદર કુમળાં રસિકડાં, એવાં સુશિયલ ફૂલ;
 પ્રીતમજી સ્વીકારતા, દેહજ કરતાં ડુલ.
 દેવી એવની સમ સદા, કરે પ્રહાસખંધ;
 કંકર ! ફટ ફટ તેહને, હરિ શું નહિજ સંખંધ.

પ્રભુના સંખંધ સિવાય બધું નકામું

હરિગીત

પ્રભુ પ્રેમ રસ ચાખ્યો નહિ, અમૃત પીવાથી શું થયું ?
 પ્રીતિ પ્રભુશું ના કરી, જુગ જુગ એવાથી શું થયું ?
 ભક્તિયોગી ના થયો; યોગી થયે કહો શું વળ્યું ?
 ધન અચળ હરિના મેળવ્યું; હારિદ્ર એથી શું ટળ્યું ?
 પ્રેમવિદ્યા નવ ભણ્યો, શાસ્ત્રો ભણ્યે કહો શું થયું ?
 કાગવૃત્તિ ના ગઈ, પંડિતપણાથી શું થયું ?
 હંસવૃત્તિ ના થઈ, ધિક્કાર એ પંડિતપણ;
 દ્રષ્ટિ અમીવાળી નથી કહો, આંખનું ફળ શું અણ ?
 મનમાં નથી મિઠાશ તો, હોયે હૃદય તોયે શું થયું ?
 અમૃતસમી વાણી નહિ, તો એમ હોવે શું થયું ?
 સેવા હરિની ના કરી, તો હાથ હોવે શું થયું ?
 પ્રભુ હથેને ઢોડે નહિ, તો ચરણનું ફળ શું લહ્યું ?

બાલમાં તિલક નહિ એ બાલ છે શા કામનું ?
 રસિલા ચરણ બાલે નથી, એ બાલ ? જેનું નામનું ?
 સમદૃષ્ટિ નહિ સર્વે ઉપર, તો પ્રસન્નતાવે શું થયું ?
 કિંકર સકળ હરિનાં બને તો તો સકળ જીવન થયું ?

પ્રભુ સંબંધવાળું જ સાચું છે.

હરિગીત

પ્રભુ પ્રેમ રસ આપે સદા, અમૃત કહો શા કામનું ?
 પ્રભુને વિષે રમતો સદા, છે અન્ય તેને નામનું.
 પ્રીતિ પ્રભુ વિષે અતિ, બહુ ના જીવે તો શું થયું ?
 જીવે કુસુમ દિન એક આહા ! ધન્ય જીવન એહનું.
 દઇને સુગંધિ ધવનને; પ્રભુ પાસ પણ તે જાય છે;
 પ્રભુનાજ અંકે એ રસિકનું જીવન સકળ ઢાળાય છે.
 પ્રભુ પ્રેમમાં જે મરત છે, હઠાપણ ન હોયે તોય શું ?
 પ્રભુ સ્નેહમાં રસરક્ત છે, ગાંડું ગણાયે તોય શું ?
 પ્રભુ પ્રેમમાં મન મહાલતું, વાણી ન હોયે તોય શું ?
 પ્રભુના રસે જે પ્રવીણ છે, શાઓ બણે ના તોય શું ?
 પ્રભુ લહેરમાં ઉર નાચતું તો, શારદાથી શું થયું ?
 હુએ હૃદય જે રસસરે, તો ગંગસ્નાને શું થયું ?

ગુરુચરણમાં આસકત છે તો, તીર્થ બીજાં શાં વળી ?
મન મહાલતું ગુરુમાં સદા, ભવ આપણ સખળી દળી,
કિંકર તણું ધન શ્રીગુરુજી, અન્ય કંઈ નહિ જાણુતો,
પ્રીતિ નથી ગુરુને વિષે, ખર જો જગતમાં જાણુવો.

તું તારું સાંભાળ

હોહરા

જગમાં જે જે જીવડાં, કુંજર કીડી સર્વ,
સૌ પર પ્રીતિ રાખવી, સઘળો છોડી ગર્વ.
આપણુ પણ એક જીવડું, નવ ધરવું અભિમાન;
દીન થઈ રમવું સદા, રાખી હરિમાં તાન
દયા રાખ તું સર્વપર, સૌને દે સંતોષ;
દુઃખ ભલે દે કેાઈ તને તોયે નવ ધર રોષ.
સાગરશું ઉર રાખીને, સુખ દુઃખ સર્વ સમાવ;
પ્રીતમજી સુણશે સદા, તો તો તારી રાવ.
સર્વ પ્રાણીઓ રમકડાં, ઈશ્વર કેરાં ખાસ;
ફાવે તેમ પ્રભુ રમે, તું જો થઈને હાસ.
સારું નરસું તું ગણે; પ્રભુને મન નવ કાંચ;
તું તારું સાચવ સદા, બીજાને કાં ખાચ ?
તુજ નીચે છે તાપણી, હોલવ બની સચેત;
વળતી હોલવ અન્યની, નહિ તો થઈશ ક્રોધેત.
ડગલે ડગલે જાળવી, કિંકર ચાલ સહાય,
પ્રભુ ધન નવ છુંટાય તેમ મન રાખી દે પાય.

ભક્તિમાન પંખીડાં

દોહરા

પંખીડાં સૌ ભક્ત છે, સદા ભજે તે ઇશ;
 પ્રભુ વણુ ખીજું ના વહે, કરે ન કોઈપર રીસ.
 પીયુ પીયુ બોલે છે સદા, પપૈયો ધરી પ્રેમ;
 પીયુ એટલે શ્રીપ્રભુ, અન્ય વધાની નેમ.
 રામ રામ પોપટ કહે, હોલો ગોકુળચંદ;
 પારેવાં પણ એ વહે, પ્રભુ નામનો છંદ.
 કોયલ હરિ હરિ બોલતી, ટહુકે મીઠી વાણ;
 નામ સુણાવે મીઠડું, વસંતની લે લહાણ.
 કાન કાન સારસ કહે, સારસી બોલે કૃષ્ણ,
 રસભર સરસરિતા રૂડી, ગજવે છેડી તૃષ્ણ.
 ધન્ય રસિક એ બેલડી, છુટે નવ દાણ એક;
 એવાં પ્રેમી હોય તો, જન્મ તણી રહે ટેક.
 હરિ હો હરિ હો વાણીથી, મોર કરે ટહુકાર;
 પ્રભુ વિયોગી યોગી કે, બાણે દે ટહુકાર.
 મનુષ્ય થઈ હરિ ના ભજે, પંખીથી પણ હીન;
 કિંકર ! ફટ ફટ છે તને, જો ન ભજે થઈ હીન.

વનસ્પતિમાં પ્રભુ રમે છે

ઢોહરા

વનસ્પતિ સૌ વિશ્વની, સાચી વૈષ્ણવ ખાસ,
 વેદ વહે વાણી રૂડી,^૧ સૌની છે એ દાસ.
 ફૂલ આપે છે ફાંકડાં, વેલી ને વળી છોડ;
 આવે છે ઉપયોગમાં, પુરે મંનના કોડ.
 ફળ આપે કોઈ મીઠડાં, કોઈ પાચ છે રસ;
 કઠોળ ને અજ્ઞ આપતાં, કોઈ આપે છે કસ.
 કંદમૂળ આપી અને, કરે સર્વ સેવાય;
 ઉપકારે અભિમાન ના, ગર્વ ન છાંટે હોય.
 છાંયા આપે હરખથી, પોતે વેઠે તાપ;
 પોષે સર્વે વિશ્વને, જાણે હોય માખાપ.
 પત્થર મારે કોઈ તો, ફળ આપે છે તરત;
 ધન્ય ધન્ય વેલી વૃક્ષને, બદલાની નહિ સરત.
 આથી એનાં પાનમાં, રમે સદા જગદીશ;
 ભુગલ જોડે થઈ એક ને, રમે સદાયે શ્રીશ.
 ભક્ત રંગ પીળો વળી, શ્યામ રંગ છે નીલ
 એક થયે લીલાં બને, જુલાવે જો અનીલ.^૩

૧ વૈષ્ણવા વૈ વનસ્પતયઃ इति श्रुतेः २ वादणी जेवे

અનીલ નાંખે હિંચકા, હિંચે હરિને ભક્ત;
 લહેર ઉડે એ પાનમાં, રયામરસે રહે રક્ત.
 વૃક્ષવેલમાં રંગેરંગે, રસ વહે છે નિશદ્દિન;
 રસિક જીવન છે એમનું, રસ ને એ જળમીન.
 એક સ્થળે નિરોધથી, લહેર કરે હૃદિસંગ;
 કિંકર ! ધન્ય ધન્ય તેમને, સદા ઉડાવે રંગ.

પ્રભુસાથે શિરસાટે પ્રીતિ રાખવી

દોહરા

મંકોડાની પાસથી, શીખ પ્રીતની રીત,
 પ્રેમી નવ તે છોડતો, થાય જગત વિપરીત.
 ગોળ સાથ પ્રીતિ રૂડી, વળગે જઈ તે ત્યાંય;
 ચુંબે રસ આનંદથી, પરવા નવ મનકાંય.
 છોડાવા કેઈ મથે; પણ નવ છોડે એહ;
 વછોડતાં વછુટે નહિ, કકડા થાયે દેહ.
 દુક દુક દેહ ભલે બને, પ્રેમી કેમ છોડાય ?
 ધન્ય ધન્ય એ પ્રેમીને, પ્રેમે દેહ તજાય.
 પ્રભુ પ્રેમી સાચા સદા, કરીએ સાચી પ્રીત;
 શિર ગાયે નવ છોડીએ, થાય જગત વિપરીત.
 શક્તિ હોય જગ જીતવા, પ્રીતિમાં ધર પાય;
 શૂરાતન હોયે ધણું, તેજ કાર્ય તુજ થાય.

શહનશીલતાનું શરૂ અહીં, ધીરજ ધરી ધનુષ,
લઢીશ વિરોધી સાથે તો, હારે સર્વ મનુષ.
ખડખડ હસ આનંદથી વિરૂદ્ધ થાયે સર્વ;
તું જીતીશ સૌ હારશે, પણ નવ રાખીશ ગર્વ.
ક્રિકર બન પ્રેમી તણે, જો આવે તે લહેર,
ધમર વણ પ્રેમી નથી, સંત પુરૂષને ઘેર.

“પાંદડાં પ્રભુનું પારણું છે ”

કોહરા

આ જોને સઘળા નગો, જુલે પવનથી ખાસ,
કારણ એનું જાણવા, કરીએ કંઈક પ્રયાસ.
પાનો હરિનું પારણું, પ્રભુ જુલે રસભેર;
પાનેપાન ખિરાજીને, ઉડાવતા બહુ લહેર.
પવન જુલાવે પારણું, જુલે પ્રભુજી ખુબ,
રાગે કીલકારી કરે, જુલે થઈ મગરૂબ.
પાનો ખખડે તે રૂડો, પલ્લનાનોજ અવાજ,
અનંત રૂપો લઈ. જુલે, સૌપર શ્રીમજરાજ.
કોઈ મોટું છે પારણું, કોઈ છોટું છે છેક,
મોટા નાના બની અને, જુલે ધન્ય વિવેક.
દિવ્ય ચક્ષુ નહિ આપણાં તેથી નવ નિરખાય,
નિરખે સઘળું શ્રીહરિ, કામ સકળ જે થાય.

સારાં કામ કરી ઝને, પ્રભુને લજીએ રોજ,
મન પાવનને રાખીએ રીઝે પ્રભુજી તોજ.
જગમાં શુભ કાર્યો વડે, કિંકર સૌ પરખાય,
તિલક રૂડેરૂં લાલમાં, વાણી મીઠી હોય.

જગત સત્ય છે.

દોહરા.

સઘળામાં પ્રભુજી વસે, ગાઠ પહાડ ને વેલ
પવન ઉપર સ્વારી કરી, કરતા સધળે સ્હેલ
જગજીવન જળમાં વસે, પૃથ્વીના કણુમાંય;
રજમાં રસપતિ માલતા, રમતા રાસ સદાય.
ઘર શ્રીજીનું સૌ જગત, વસે માંય વ્રજરાજ;
કેણ કહે જગ જીઠડું, મહાલે જ્યાં જગરાજ.
માયાવી ને આંધળા, કહે જગત અસત્ય;
લાડીલો જે પ્રભુતણા, તેજ માનતા સત્ય
રૂપનામ પલટાય છે, તેથી પામી મોહ;
જગને જીઠું જે ગણે, કરે પ્રભુનો દ્રોહ.
પ્રભુજીનાં ઘર જીઠડાં, એવું કયમ કહેવાય?
ભાગે ને નવલાં ઘડે, કિંકર! કેમ મુંઝાય?

દયા

દોહરા.

લાઈઓ નિરખો આપણે, આ સૌ જગના ખેલ
ખેલે સર્વે પ્રાણીઓ, ઉડાવતાં રસરેલ.
પિતા પ્રભુજી એમના, માતા પૃથ્વી પાસ
રમતાં દેખી સર્વને, રાજી થાયે ખાસ.
સૌપર પ્રીતિ રાખવી, માતપિતા રહે ખુશ
પ્રભુજીનાં સૌ બાળુડાં, રમતાં રાખી હુંસ.
કીડીથી કુંજર સુધી, જગના આ સૌ લોક
ક્રિંકર સમ પ્રભુને સકળ, સૌની સાચવે નોક.
રાખી અમૃત આંખડી, બોલી મીઠી વાણ
રાજી સૌને રાખવાં, જીવનની એ દહાણ.

શુદ્ધ હૃદય હોય ત્યાં પ્રભુ રમે

દોહરા

આવો સર્વે બાળકો, કરીએ સ્તુતિ આજ
આનંદમાં દિન જાય ને, રીઝે શ્રીવજરાજ
પવન ઉપર સ્વારી કરી, ઉડે સઘળે ઇશ
વાની લહેરી ઘોડલી, માલીક શ્રીજગદીશ.
નાક વિષે થઈને પ્રભુ પવન ઉપર થઈ સ્વાર
જાય આપણાં ઉરમાં, મન જોવા નિરધાર.

રસિક, કર્ણ ને મીઠડાં, ઉર આપણું હોય
 ખુશ ખુશ થઇને શ્રીહરિ, રમે રૂડી કરી સોય.
 માટે મિત્રો આપણે, સહાય રહેવું શુભ
 મન વાણી ને કર્મથી નિર્મળ રાખી ખુબ.
 કિંકરોના ઉર વિષે સદા રમે જગદીશ
 તેથી મન તે છે પ્રભુ ગીતામાં કહે ઇશ.

ભક્ત કવિ દયારામભાઈનાં કાવ્યો પરાત્પર શ્રીકૃષ્ણ

સેવ્યને શ્રીકૃષ્ણ રસિક રાધિકાપતિ,
 રાધિકાપતિ ગોવિંદ, ગોપિકાપતિ. સેવ્ય. ૧
 મહાવાક્ય તત્ત્વમસિ, મર્મી તે તણા મુર્તિ,
 લીન જેહમાં સ્વરૂપ, તેથી પર અતિ. સેં ૨
 બ્રહ્મા વિષ્ણુ હવ અનંત, અંત ના હોઈ અર્થિત્ય,
 અર્થ સાધને ન સાધ્ય, યોગી ન તું યતિ. સેં ૩
 આત્મારામ પૂર્ણકામ, ધામધામ વામ આમ,
 શ્રેયસદા નામ શ્યામ, અદ્ભુતાકૃતિ સેં ૪
 સ્વયંભૂ સ્વતંત્ર અહી, શકે ન કોઈ મંત્ર તંત્ર,
 પ્રાપ્ત શુદ્ધ પ્રેમ અનન્યભક્તિ હીનમતિ. સેં ૫
 દલિત છળી ત્રિલંગીલાલ, મહનસોહન અતિ કૃપાળ,
 જેહને નિરખી તૃપ્તિ દવાને નથી થતી. સેં ૬

અનન્યતા

હરિને ભજે વળી અન્ય આરાધે, તે અનન્ય ભક્ત ન કહાવેરે;
અંતે તો સહાય શ્રીકૃષ્ણ કરે પણ,
આગળથી અથડાવેરે.

ભજતાં ગોવિંદ કેઈ નવ રહે બાકીરે,
મૂળનું પાણી સઘળે પહોંચેરે;
શાખાઓ છાંટે તરુ તૃપ્તિ ના પામેરે,
શ્રમ પહોંચે સમજે ત્યારે શોચેરે.

ઘેર ગોવિંદ નંદે અંબા આરાધ્યાંરે,
અજગરે ગળીઆ પીડા પામ્યારે;
પરિણામે છુટયા જ્યારે પ્રભુએ છોડાવ્યા,
દેવીથી દુઃખ નવ વામ્યારે.

અભયાનો આશ્રય કીધો અંબરીષ ભક્તેરે,
દુર્વાસાદ્વારા દુઃખ દીકુંરે.

રક્ષણ સુહર્શનરૂપે કૃષ્ણે કર્યું,
પણ ક્ષુધાકષ્ટ વર્ષ એક વેઠ્યુંરે.

પાંડવના ઘરમાં પ્રકટ પ્રભુ વસ્યા પણ,
શિવાદિકને સેવ્યાની શ્રદ્ધા મનમાંરે;

કુંતા સંબંધે કેશવ કળે ધાયા,
વિવિધની પીડા પામ્યા વનમાંરે.

એવા ઇતિહાસ ઘણા સ્વદ્વપમાં સમજોરે,
 અન્યાશ્રયે કીધે એવું થાયેરે;
 બહુ ઘરનો પરોણો જેમ ભુખે મરે પણ,
 ઓળાંભો કેાઈને ના દેવાયરે.
 એક આસક્તિ વિના ચિત્ત ના ચોરાયરે,
 સંશય ત્યાં લગી સિદ્ધિ શાનીરે;
 કૃષ્ણનો અંશ હયો કૃષ્ણને સેવે,
 એના બાલકને આશા બેનીરે.

અનન્યતા

એક વયેઈ ગોપીજન વહ્ન, નહિ સ્વામી બીજો;
 નહિ સ્વામી બીજો રે મારે નહિ સ્વામી બીજો. ટેક.
 અવર કેાઈનું કામ ન મારે, રીઝો કે બીજો;
 કૃષ્ણ કરે તે પ્રમાણ, કારજ વણસો કે સીજો;
 પ્રાણ જાય પણ અન્ય કૃતિમાં, મન રખે બીજો. એક. ૧
 સુખી દુઃખી જેમ ગમે તેમ રાખે, એના શુણ્ણ ગાઉં;
 વિના મૂલનો ઘરનો ગુલામ, વેચે ત્યાં વેચાઉં;
 એજ ગમ્યો એથી મન માન્યુ, બીજો નવ ચાહું;
 એના અતિ અવતાર હું કેાઈને, દાસ ન કહેવાઉં. એક. ૨
 કૃષ્ણ વિના શિર અવર નમે, તો છેકનનો દંડ;
 નંદકુંવર વણ નામ જપે તો, છુલ્હા કરું શતખંડ;

અવર દેવની આશ કરે અધ ભજે વળી પ્રહાંડ,
 અન્ય અમર દર્શને દોડે પગ, તો પાડું પિંડ. એક. ૩
 હું ચાતક જળ સ્વાતી શ્રીજી, હું જળ હરિ વારી;
 હું હારીલ કાઠી હરિ દઢવત, ધારી તે ધારી;
 અનન્ય પતિવ્રત જેને નહીં, તે કહીએ બલિચારી,
 શ્રીગુરુદેવ નભવજો કહે દયો, સદા ટેક મારી. એક. ૪

નામસ્મરણ

અદ્યા ઉઠતાં કૃષ્ણ કહે, બેસતાં કૃષ્ણ કહે,
 સુતાં શ્રીકૃષ્ણ કહે, હરતાં કૃષ્ણ કહે,
 ચાલતાં કૃષ્ણ કહે, દોડતાં કૃષ્ણ કહે,
 વણ કહે કૃષ્ણ રખે, કાંઈ કરતાં. અદ્યા. ૧
 કૃષ્ણ કહી ખાન કર, પાન કર કૃષ્ણ કહી,
 કૃષ્ણ ગુણ ગાનકર, દુઃખ સુખમાં.
 ગુપ્ત પણ કૃષ્ણ કહે, પ્રદેશ શ્રીકૃષ્ણ કહે;
 અહર્નિશ કૃષ્ણને રાખ્ય સુખમાં, અદ્યા. ૨
 પ્રીતે શ્રીકૃષ્ણ કહે, ભીતે પણ કૃષ્ણ કહે,
 સહજ શ્રીકૃષ્ણ કહે, કૃષ્ણ કામે,
 સર્વકાળે સદા સધળે શ્રીકૃષ્ણ કહે,
 સિદ્ધ કારજ સકળ શ્રીકૃષ્ણ નામે. અદ્યા. ૩

સહજ ળની આવે સાધન સકળ શિરમણિ,
ચેત ,આવ્યો ધસ્યો કાળ ડસવા.

લટકું અમૂલક આદ્યું ચેતો દયા,
નહિ તો નિશ્ચે પડશે હાથ ધસવા.

અલ્યા. ૪

વૈષ્ણવદર્શન

તે ભગવદીયનાં દર્શન દુર્લભ; જેનું ભાગ્ય હોય તેને તે ભેટે રે.
અવલોકન માત્રે અધ નાસે, તાપ ત્રિવિધ મેટે રે. તે૦ ૧

પ્રેમભક્તિમાં પચેલા પૂરા, નિંદા કરે નહિ કોની રે;
અંતરમાં અવિનાશી વસેલા, નિર્મળ મતિ સદા જેની રે. તે૦ ૨

સર્વસ્વ જેનું શ્યામસુંદર તેનું નિશ્ચિન ધ્યાન ન મૂકે રે;
શ્વાસ ઉચ્છવાસે શ્રીકૃષ્ણને સમરે, નિમિષેક નામ ન ચુકે રે. તે૦ ૩

ક્ષમા દયા સમદષ્ટિ જેમાં, સત્ય પ્રથાએ ચાલે રે;
સંતોષી સાત્વિક ને વિવેકી, ભજનાનંદમાં માલે રે. તે૦ ૪

જેનું સર્વ સમપર્ણ હુરિને, સેવા કરે સ્નેહે સાચી રે;
હૃદ વિશ્વાસ ધરે નિજ ધણીનો, બુદ્ધિ ન રાખે કાચી રે; તે૦ ૫

અન્ય પ્રસાદી, અન્યાશ્રય વર્જે, દાણું ગુરુ વૈષ્ણવપર હેત રે;
પ્રાણીમાત્ર તણું હિત ઇચ્છે પરગણુ સ્નેહ સમેત રે. તે૦ ૬

ઈંદ્રયજિત અભિમાન રહિત શુચિ, મોહમાયાથી રહે અળગા રે,
જાની ત્યાગી સુખ દુઃખ સમ લહે, સત્સંગને રહે વળગ્યા રે—તે ૭
તે હરિજનના દાસના દાસનો, દાસ પ્રભુ મને કરજો રે,
દયો ભણે તેના ચરણની રજ, મારા શિરપર સદા ઠરજોરે-તે ૮

પ્રેમ

જે કોઈ પ્રેમઅંશ અવતરે, પ્રેમરસ તેના ઉરમાં ઠરે. ટેક.
સિંહણ કેરું દૂધ હોય તે સિંહણ સુતને ઝરે,
કનકપાત્ર પાખે સહુ ધાતુ, ફેડીને નીસરે. પ્રેમરસ. ૧
સકરખોરનું સાકર જીવન, ખરના પ્રાણજ હરે,
ક્ષારસિંધુનું માછલડું જેમ, મીઠા જળમાં મરે. પ્રેમરસ. ૨
સોમવેલી રસપાન શુદ્ધ જે, આત્મજી હોય તે કરે,
નૃગણવંશીને વમન કરાવે, વેદવાણી ઉચ્ચરે. પ્રેમરસ. ૩
કેતમ વસ્તુ અધિકારવિના મળે, તદ્દપિ અર્થ ના સરે,
મત્સ્યભોગી બગલો મુકેતાક્ષણ, દેખી ચંચુ ના ભરે. પ્રેમરસ ૪
એમ કોટિ સાધને પ્રેમ વિના; પુરુષોત્તમ પૂઠ ન ફરે;
આપ્રીતમ શ્રીગોવર્ધનધર, પ્રેમભક્તિએ વરે. પ્રેમરસ. ૫

સ્નેહવિરહ

રાગ કાલિંગડો.

ખખી હું તો જાણતી જે સુખ હશે સ્નેહમાં:—સખી હુંતો ટેક
હું શું જાણું જે પ્રાણ પરવશ પડશે, અગ્નિ ઉઠશે આખી દેહમાં. ૧

પીડા પામેરે પૂરો થશે નવ ભાવે, જાદુડો એવો જે કાંઈ એહમાં. ૨
 રૂપ ને ગુણ સહુ તે-તેમાં દેખે, જેનું મન માન્યું જેહમાં-૩
 સ્વાધીનને પરાધીન કરી નાંખે, નેહ વિના એહ બળ કેહમાં-૪
 હું દુઃખી અહીંને વહાલો વિકળ ત્યાં છે, સુખી ના મળે કેાઈ એહમાં-૫
 દયાના પ્રીતમ સદા સમીપ વસે તો ભીંજી રહું આનંદ મેહમાં. ૬

“ શું જાણે વ્યાકરણી ? ”

શું જાણે વ્યાકરણી વસ્તુને, શું જાણે વ્યાકરણી;
 સુખપર્યંત ભયું ઘૃત તદપિ, સ્વાદ ન જાણે ઘરણી. ૧
 સુંદર રીતે શાક વધાર્યું, ભોગ ન પામે ભરણી,
 અંતરમાંહિ અગ્નિ વસે પણ, આનંદ પામે ન અરણી. ૨
 નિજ નાભિમાં કસ્તૂરી પણ, હર્ષ ન પામે હરણી,
 દયો કહે ધન દાટયું ઘણું પણ ધનવંત કહાવે ન ધરણી. ૩

મહાપુરુષોની કૃતિ ન કરવી.

મોહોટાનું વચન સુખધામ, કૃતિ રીતે કરીએ;
 તે કરે ચહાય સો દામ, આપણ તો મરીએ, મોટાં ટેક.
 પરનારી કીડા કરી કૃષ્ણે, તે તો આપણે થાયરે;
 ઉર્ધ્વરેત અગ્નિ પીવો, ગોવર્ધન કેમ ધરાય. કૃતિ ૧
 શિવ અધાંગે ઉમિયા રાખે પણ આપણને બીવુંરે,
 તેમ કરિયે જો કામ બાળિયે, કેમ બને હજાહજ પીવું. કૃતિ ૨

કૃધિરમાંસને લોગે લવાની, આપણુ હઠીએ ત્યાંથીરે
 સિંહ ચઢીને હાનવ ઢગવા, કાઢીએ તે બગ ક્યાંથી. કૃતિ ૩
 ખરું ખોટું પણ પુત્રી લાંછન, પ્રદાને કહેવાયરે;
 તે જોઈને તેમ કરીએ પણ આ સૃષ્ટિ કેમ રચાય. કૃતિ ૪
 અંદ્ર મંદ્ર ગુરુ પત્ની રમિયા, તેમ કરવું તો સુલભરે;
 અંડ પ્રકાશ અમીવૃષ્ટિ, નગપાંખો છેદન દુર્લભ. કૃતિ ૫
 આગ્નિભક્ષણુ સર્વ કરે પણ, કેાઈ કહે નહિ મેલોરે,
 તે જોઈને તું તેમ કરીશ તો, સર્વે કહેશે ઘેલો. કૃતિ ૬
 કલેશ પ્રિય નારદને છે જોઈ, રખે તું ઘેલાં કાઢેરે;
 તેનો સંગ ભવભયભંજન ને, તારો સંગ ભવ પાડે. કૃતિ ૭
 અસુરપ્રતિગ્રહ સુરાપાન, શુકાચાર્યે નવ જોશોરે;
 દિવ્ય ધૃતિ મૃત સંજીવન વિદ્યા વેળા પત્રી રાશો. કૃતિ ૮
 ગંગા મધ્યે મુનિ પરાશર, ઢીમર કન્યા લોગીરે;
 વ્યાસ પ્રગટ મછગંધા મૃગમદગંધા કરીએ યોગી. કૃતિ ૯
 કુંતા કૃષ્ણા પાંચ પતિ પણ, સતી શિરોમણિ કહાવેરે;
 તેનું જોઈ સ્ત્રી અન્ય કરે તો નિશ્ચય નરકમા જાવે. કૃતિ ૧૦
 શંકરસ્વામીનું જોઈ શિષ્યે શ્વપચના દુકડા ખાધા રે;
 સીમું નવ પીવાયું સંગે થયા બહિર્મુખ ખાધા. કૃતિ ૧૧
 પુત્રતણી બે પુત્રી કશ્યપ, થઈને પિતામહ વરિયારે;
 તેનો દોષ આપણે નાજોવો, તે ઘર હરિ આવતરિયા. કૃતિ ૧૨
 જવની રાખી જગન્નાથ પડિતે, તે તો સહજ બની રચાવે
 ખાવન સીડી ગંગા ચઢાવી, તે તો વેવલાં વિણાવે. કૃતિ ૧૩

મહેતે અનામિકને ઘેર ઓચ્છવ કીધો, તે આપણુ નવ જોઈએરે;
 હરિએ હાર મેહેતાને આપ્યો તે વેળા પત જોઈએ કૃતિ. ૧૪
 માટે પ્રમાણ વાટે ચાલવું, લજવા ગિરિવરધારીરે;
 માટાની ગતિ માટા બાણે, દયા દીનતા સારી, કૃતિ ૧૫

સત્સંગમહિમા

સર્વનો સિદ્ધાંત સત્સંગ છે, માનેની તમે સર્વનો સિદ્ધાંત છે.
 ધન્ય ભાગ્ય છે તેનું ત્રિભુવનમાં, જેને હરિના સંગીનો સંગ છે.
 નિજ સરખો તે કરે મળતાં જેમ નીચ જળ ગંગ મળતાં ગંગ છે.
 એમાં સર્વ જપ વ્રત તીર્થ ધર્મ, યમ નિયમ યોગ અષ્ટાંગ છે.
 અધમ પતિત થાય મહા સર્વોત્તમ એવો જેનો સખજ પ્રસંગ છે.
 ગોખરકીટને સુધાડે પરિમળ પુષ્પનો એટલો પ્રતાપ તુચ્છ ભૂંગ છે.
 વણુચું કામ કદપનું તે પલકમાં સુધારે, એવી જેની બુદ્ધિઓ
 ઉત્તંગ છે.

અવળાનું સવળું કરી નાંખે, ભાગે અઘ દુઃખ જે અલંગ છે,
 રાત દિવસ સત્સંગમાં ગમે દયા, તે બેઠા શ્રીહરિને ઉછંગ છે.

દિવ્ય લીલાસ્થળી

શ્રીવૃંદાવન સુખકારીરે, સમરે નાસે સૌ પીડા;
 જ્યાં શ્રીરાધા ગિરિધારીરે; સદા કરે છે રસકીડા.

- જ્યાં રસમય ગિરિ ગોવર્ધનરે, રસમય શ્રીયમુના રાણી;
રસરૂપ વૃક્ષ ને વેલોરે, પૃથ્વી રસમય લો જાણી. ૨
- રસરૂપ ચંદ્રમા અચલિતરે, રસમય છે દિવસ-રેની;
રસરૂપ સર્વ સામગ્રીરે, યુગલ રૂપને સુખદેની. ૩
- જ્યાં ખટખટુ સદા વસે છે રે જે મન ધરૂં છે તે થાયે,
છે સર્વ સમય હરિ સ્વાધીનરે, દિવસ રાત પણ થઈ જાયે. ૪
- જ્યાં પ્રવેશ નહિ કોઈ પરનોરે, નવ ચાલે કોઈની માયા;
ગોપી પણ તે સૌ ગોવિંદરે, જેમ કાંઈ સ્વરૂપ ને છાયા. ૫
- જ્યાં પુરુષ એક પુરુષોત્તમરે, બાકી સર્વે વ્રજનારી;
તેમાં લલિતા મુખ્ય સખી છે રે, મધ્ય બેઠીની અધિકારી. ૬
- જ્યાં જુગલકિશોર રમે છે રે, નવરસલીલા નિત્ય નવી;
અનુભવીનું અંતર જાણેરે, શકે વર્ણવી કેમ કવિ ? ૭
- જ્ઞાનીની ગતિ નવ પહોંચેરે, પ્રેમરસ પ્રેમીનેજ ઝરે;
જેમ દૂધ સિંહણીકેરે, સિંહણુમુત હોય તો જ ઠરે. ૮
- એ પ્રેમ પરમ આનંદરસરે, રખે વિષયરસ સમ આણે;
એમાં શુક મુનિ ને શિવ છાક્યારે; તે શું કામી જન જાણે ? ૯
- જેણે કામને મોહ પમાડ્યોરે, તે પ્રભુ કામવશ કેમ થાયે ?
શ્રીકૃષ્ણરસકીડા ગાતાંરે, કામરોગ ઉરથી જાયે. ૧૦
- મહાઅધમનો ઉદ્ધાર કરવારે, ભૂતબલીલા કરી નાથે;
જેમ ઘૃત વિષ જવરવાળાનેરે, તેજ અમૃત ઔષધ સાથે. ૧૧

હોય જીવંતી અવળી બુદ્ધિરે, માટે એ શિક્ષા ભાખી;
 સમજી અનુભવતાં નિર્મળરે, થાશે શ્રીભાગવત સાખી. ૧૨
 એ ભાવે હરિરસ ગાતાંરે, સુણતાં હરિ વહાલા થાશે;
 ભજે દાસ દયાના પ્રીતમરે, સૌ સુખ સહેજે થઈ જાશે. ૧૩

પ્રેમરસયાત્રના

પાઓ પ્રેમરસ પ્રાણજીવન રે, દીન થઈને જાયું રે,
 મુક્તિમાગીને આપજો જ્ઞાન રે, હું તો નવ રાયું રે. ૧
 રીઝે રાખડી થકી ગરીબ લોક રે, ભોગીને ન ભાવેરે,
 અમો છું રાજના ખાસા ખવાસ, એ મુક્તિ મન ન આવેરે. ૨
 નિત્ય નિરખીએ શ્રીનટવરરૂપ રે, હોંસ હૈયામાંથી રે,
 મનમાન્યું મળે સહુ સુખ રે, તે એકતામાં ક્યાંથી રે. ૩
 દિવ્યરૂપ છો સદા સાકાર રે, આનંદના રાશિરે,
 બોલે અનુચિત માયિક મુગ્ધ રે, તે નરકનિવાસીરે. ૪
 દુષ્ટ જીવને કહે છે પ્રભુ રે, પ્રભુ જીવ લેખે રે,
 તે છતે સ્વામીએ સોહાગિણીનું સુખરે, એ સ્વપ્ને ન દેખેરે, ૫
 આપ સ્વામી, સદા હું દાસ રે, એ નાતો નિભાવો રે,
 રુચે આપને કરો તેવી ટેવ રે, અન્ય રૂખે ભાવો રે. ૬

વિના લાલચનું લાલ મને વહાલ રે, અચલિત આપો રે,
 વિષયવાસના પ્રપંચની પ્રીત રે, શ્રીકૃષ્ણ મારી કાપો રે. ૭
 અનન્ય સેવા અખંડ સત્સંગ રે, મનોહર માણું રે,
 દયાપ્રીતમણી આપો મને એહ રે, પાયે લળી લાગું રે. ૮

કૃતાર્થતા

જેના હૃદયમાં અખંડ રસિકરૂપ, તેને કાંઈ નથી કરવુંરે,
 પૂર્ણ લીલાસહ રાધા વ્રજભૂપ, તેને બાકી નથી તરવુંરે—ટેક.
 જેને દૃઢ આશ્રય શ્રીવલ્લભદેવ, તેને કાંઈ નથી કરવુંરે.
 વ્યસન કૃષ્ણ મુખ્ય માનસી સેવ, તેને બાકી નથી તરવુંરે.
 લૌકિક વૈદિક ત્યજી શુદ્ધ શ્રીજી શરણ, તેને કાંઈ નથી કરવુંરે.
 દીનભાવ વિરહતાપ ગિરિધરણ, તેને બાકી નથી તરવુંરે.
 ભજન સર્વાત્મા હરિ ગુરુ સંત, તેને કાંઈ નથી કરવુંરે.
 દૃઢ પ્રતીતિ શુષ્કગાન ગોપીકાંત, તેને બાકી નથી તરવુંરે,
 સદા સુમતિ શ્રીકૃષ્ણ નામ જાપ, તેને કાંઈ નથી કરવુંરે.
 ભક્ત દાસ દયા જગત અલગ પાપ, તેને બાકી નથી તરવુંરે.
 પ્રપંચ વિસ્મૃતિ મતિ કૃષ્ણાસક્ત, તેને કાંઈ નથી કરવુંરે.
 ત્યાગ તોષ સંગ રંગ કૃષ્ણ ભક્ત, તેને બાકી નથી તરવુંરે.

સહેજે આત્મસાત કર્યો કૃપાનાથ, તેને કાંઈ નથી કરવુંરે.
 ગુરુ ભગવદ્દીયે આદ્યો હસી હાથ, તેને બાકી નથી તરવુંરે.
 આસકત સહજે કૃષ્ણ કૃપાવડે થાય, તેને કાંઈ નથી કરવુંરે.
 ઝેનો જીવ પાસે ના મળે ઉપાય, તેને બાકી નથી તરવુંરે.
 સહેજે પ્રીતિ વિશ્વાસ પ્રભુ સંગ, તેને કાંઈ નથી કરવુંરે.
 દયાના પ્રીતમનો જેની કપર રંગ, તેને બાકી નથી તરવુંરે.

રસનાને શિક્ષા

હરદમ કૃષ્ણ કહે શ્રીકૃષ્ણ કહે તૂં જખાં મેરી,
 યેહી મતલબ કે ખાતર કરતા હૂં ખુશામદ તેરી.
 દહીં ઔર દૂધ સક્કર દેતાહૂં હરવખત તુઝે,
 તોભી હરજોજ હરિનામ ન સુનાતી મુઝે.
 કરે ગુનગાન ગોવિંદકા તો મુખ પરી વે લલા,
 નહીં તો મેં એંચ નીકાલૂંગા, કયા મુખ ચામ બલા.
 ખોઈ જીંદગાની સારી, સોઈ ગુનાહ માફ તેરા,
 દયાપ્રીતમ નામ ભૂલે મત આખર વખત મેરા.

અથ મંગલાચરણમ્

ચિંતાસંતાનહંતારો યત્પાદાંબુજરેણુવઃ	
સ્વીયાનાં તાન્નિબચાર્યાન્ પ્રણુમામિ મુહુર્મુહુઃ	૧
યદનુગ્રહતો જંતુઃ સર્વદુઃખાતિગો ભવેત્	
તમહં સર્વદા વંદે શ્રીમદ્ભલ્લભનંદનમ્	૨
અજ્ઞાનતિમિરાંધસ્ય જ્ઞાનાંબુજનશલાક્યા	
અશ્વરુન્મીલિતં યેન તસ્મૈ શ્રીગુરવે નમઃ	૩
નમામિ હૃદયે શેષે લીલાક્ષીરાબ્ધિશાયિનમ્	
લક્ષ્મીસહસ્રલીલાભિઃ સેવ્યમાનં કલાનિધિમ્	૪
ચતુર્ભિર્શ્ચ ચતુર્ભિર્શ્ચ ચતુર્ભિર્શ્ચ ત્રિભિસ્તથા	
પદ્મભિર્વિરાજતે યો સૌ પંચધા હૃદયે મમ	૫

ઈતિ શ્રીમંગલાચરણં સમાપ્તમ્

અથ શ્રી સર્વોત્તમસ્તોત્રમ્

પ્રાકૃતધર્માનાશ્રયમપ્રાકૃતનિખિલધર્મરૂપમિતિ	
નિગમપ્રતિપાદ્યં ચત્તચ્છુદ્ધં સાકૃતિ સ્તૌમિ	૧
કલિકાલતમશ્છન્નદષ્ટિવાદ્વિદુષામપિ	
સંપ્રત્યવિષયસ્તસ્ય માહાત્મ્યં સમભૂદ્ ભુવિ	૨
દયયા નિજમાહાત્મ્યં કરિધ્યન્પ્રકટં હરિઃ	
વાણ્યા યદા તદા દવાસ્થ્યં પ્રાદુર્ભૂતં ચકાર હિ	૩

तदुक्तमपि दुग्धोऽधं सुग्धोऽधं स्याद्यथा तथा	
तन्नामाष्टोत्तरशतं प्रवक्ष्याम्यपिलाधहृत्	४
ऋषिरभिकुमारस्तु नास्मां छन्दो न गत्यसौ	
श्रीकृष्णस्य देवता च भीष्मं कारुणिकः प्रभुः	५
इव नियोगो लङ्कितयोगप्रतिषेधविनाशने	
कृष्णधरामृतास्वादसिद्धिरत्र न संशयः	६
आनन्दः परमानन्दः श्रीकृष्णस्य कृपानिधिः	
हैवोद्धारप्रयत्नात्मा स्मृतिमात्रार्तिनाशनः	७
श्रीलागवतगूढार्थप्रकाशनपरायणः	
साकारप्रज्ञवादैकस्थापके वेदपारगः	८
मायावादनिराकर्ता सर्ववादिनिरासकृत्	
लङ्कितभाग्यिष्णुमातृशुभः श्रीशूद्राद्युद्घृतिक्षमः	९
अङ्गीकृत्यैव गोपीशवत्सलीकृतमानवः	
अङ्गीकृतौ समर्थो महाकारुणिको विभुः	१०
अद्वेयदानदक्षश्च महोद्धारचरित्रवान्	
प्राकृतानुकृतिव्याजमोहितासुरमानुषः	११
वैश्वानरो वल्लभाञ्जलः सद्गोपितकृतसताम्	
जनशिक्षाकृते कृष्णलङ्कितकृन्निभिलेष्टकः	१२
सर्वलक्षणसंपन्नः श्रीकृष्णज्ञानहो गुरुः	
स्वानन्दतुन्दिलः पञ्चदशायतविलोचनः	१३

કૃપાદ્વૃષ્ટિસંહૃષ્ટદાસદાસીપ્રિયઃ પતિઃ	
રોષદ્વૃષ્ટિસંહૃષ્ટભક્તદ્વિદ્ ભક્તસેવિતઃ	૧૪
સુખસેવ્યો દુરાધ્યો દુર્લભાંઘ્રિસરોરુહઃ	
ઉગ્રપ્રતાપો વાકસીધુપૂરિતાશેષસેવરઃ	૧૫
શ્રીભાગવતપીયૂષસમુદ્રમથનક્ષમઃ	
તત્સારભૂતરાસસ્ત્રીભાવપૂરિતવિગ્રહઃ	૧૬
સાન્નિધ્યમાત્રદત્તશ્રીકૃષ્ણપ્રેમાવિમુક્તિદઃ	
રાસલીલૈકતાત્પર્યઃ કૃપયૈતત્કથાપ્રદઃ	૧૭
વિરહાનુભવૈકાર્થસર્વત્યાગોપદેશકઃ	
ભક્ત્યાચારોપદેષ્ટા ચ કર્મમાર્ગપ્રવર્તકઃ	૧૮
યામાદૌ ભક્તિમાર્ગૈકસાધનત્વોપદેશકઃ	
પૂર્ણાનંદઃ પૂર્ણકામો વાકપતિર્વિષ્ણુધેન્ધરઃ	૧૯
કૃષ્ણનામસહસ્રસ્ય વક્તા ભક્તપરાયણઃ	
ભક્ત્યાચારોપદેશાર્થનાનાવાક્યનિરૂપકઃ	૨૦
સ્વાર્થોન્નિશ્ચિતાખિલપ્રાણપ્રિયસ્તાદશવેષ્ટિતઃ	
સ્વદાસાર્થકૃતાશેષસાધનઃ સર્વશક્તિધૂક્	૨૧
ભુવિ ભક્તિપ્રચારૈકકૃતે સ્વાન્વયકૃતિપિતા	
સ્વવંશે સ્થાપિતાશેષસ્વમાહાત્મ્યઃ સ્મયાપહઃ	૨૨
પતિવ્રતાપતિઃ પારલૌકિકૈહિકદાનકૃત	
નિગૂઢહૃદયોનન્યભક્તેષુ સ્થાપિતાશયઃ	૨૩
ઉપાસનાદિમાર્ગાંતિમુગ્ધમોહનિવારકઃ	
ભક્તિમાર્ગે સર્વમાર્ગવૈલક્ષણ્યાનુભૂતિકૃત	૨૪

પૃથક્કશરણમાગેપિદેષા શ્રીકૃષ્ણહાર્દવિત્	
પ્રતિદક્ષણનિકુન્જસ્થલીલાસસુપૂરિતઃ	૨૫
તત્કથાક્ષિપ્તચિત્તસ્તદ્વિસ્મૃતાન્યો બ્રજપ્રિયઃ	
પ્રિયબ્રજસ્થિતિઃ પુષ્ટિલીલાકર્તા રહઃપ્રિયઃ	૨૬
ભક્તેષ્છાપૂરકઃ સર્વાશાતલીલોતિમોહનઃ	
સર્વાસંકતો ભક્તમાત્રાસંકતઃ પતિતપાવનઃ	૨૭
સ્વયશોગાનસંહૃષ્ટહૃદયાંભોજવિષ્ટરઃ	
યશઃપીયૂષલહરીભલાવિતાન્યરસઃ પરઃ	૨૮
લીલામૃતરસાદ્રાર્દ્રાકૃતાખિલશરીર ભૃત્	
ગોવર્ધનસ્થિત્યુત્સાહસ્તલીલાપ્રેમપૂરિતઃ	૨૯
યશભોક્તા યજ્ઞકર્તા ચતુર્વર્ગવિશારદઃ	
સત્યપ્રતિજ્ઞાશિશુષ્ણાતીતો નયવિશારદઃ	૩૦
સ્વકીર્તિવર્ધનસ્તત્ત્વસૂત્રભાષ્યપ્રદર્શકઃ	
માયાવાદાખ્યતૂલાગ્નિર્ભક્ષવાદનિરૂપકઃ	૩૧
અપ્રાકૃતાખિલાકલ્પભૂષિતઃ સહજસ્મિતઃ	
ત્રિલોકીભૂષણ ભૂમિભાગ્યં સહજસુંદરઃ	૩૨
અશેષભક્તસંપ્રાર્થ્યચરણાબ્જરજોદનઃ	
ઈત્યાનંદનિધેઃ પ્રોક્તં નામ્નામટોત્તરં શતમ્	૩૩
શ્રદ્ધાવિશુદ્ધબુદ્ધિર્યઃ પઠત્યનુદિનં જનઃ	
સ તદેકમનાઃ સિદ્ધિમુક્તાં પ્રાપ્નોત્યસંશયમ્	૩૪
તદપ્રાપ્તૌ વૃથા મોક્ષસ્તદાપ્તૌ તદ્ગતાર્થતા	
અતઃ સર્વોત્તમં સ્તોત્રં જમ્યં કૃષ્ણરસાર્થિભિઃ	૩૫
ઇતિ શ્રીમદ્ભિકુમારપ્રોક્તં સર્વોત્તમસ્તોત્રં સંપૂર્ણમ્	

અથ શ્રીયમુનાષ્ટકમ્

નમામિ યમુનામહં સકલસિદ્ધિદેતું મુદા મુરારપદપંકજસ્ફુરદમંદરેણુકટામ્ તટસ્થનવકાનનપ્રકટમોહપુષ્પાંબુના મુરાસુરસુપૂજિતસ્મરપિતુઃ શ્રિયં બિબ્રતીમ્	૧
કલિંદગિરિમસ્તકે પતદમંદપૂરેજ્વલા વિલાસગમનોદ્ધસત્પ્રકટગંડશૈલોન્નતા સઘોષગતિદંતુરા સમાધરુદ્ધોલોત્તમા મુકુંદરતિવર્ધિધની જ્યૈત પદ્મખંધોઃ સુતા	૨
ભુવં ભુવનપાવનીમધિગતામનેકસ્વનૈઃ પ્રયાભિરિવ સેવિતાં શુકમયૂરહંસાદિભિઃ ારંગભુજકંકણપ્રકટમુકિતકાવાલુકા નેતાંબતટસુંદરીં નમત કૃષ્ણતુર્યપ્રિયામ્	૩
અનંતગુણભૂષિતે શિવવિરાંચદેવસ્તુત ધનાધનનિભે સદા મુવપરાશરાભીષ્ટદે વિશુદ્ધમથુરાતટે સકલગોપગોપીવૃતે કૃપાજલધિસંશ્રિતે મમ મનઃ સુખં ભાવય	૪
યથા ચરણપદ્મજા મુરરિપોઃ પ્રિયંભાવુકા સમાગમનતો ભવત્સકલસિદ્ધિદા સેવતામ્ તથા સદૃશતામિયાત્કમલજાસપત્નીવ ચત્ હરિપ્રિયકલિહયા મનસિ મે સદા સ્થીયતામ્	૫
નમોસ્તુ યમુને સદા તવ ચરિત્રમત્યજ્જુતમ્ ન જાતુ યમયાતના ભવતિ તે પયઃપાનતઃ યમોપિ ભગિનીસુતાન્ કથમુ હંતિ દુષ્ટાનપિ પ્રિયો ભવતિ સેવનાતવ હરૈર્યથા ગોપિકાઃ	૬
મમાસ્તુ તવ સન્નિધૌ તનુનવત્વમેતાવતા ન દુર્લભતમા રતિર્મુરરિપો મુકુંદપ્રિયે અતોસ્તુ તવ લાલના મુરધુની પરં સંગમાત્	

તવૈવ ભુવિ કીર્તિતા ન તુ કદાપિ પુષ્ટિસ્થિતૈઃ ૭
સ્તુતાં તવ કરોતિ કઃ કમલભસપત્નિ । પ્રયે
હરૈર્યદનુસેવયા ભવતિ સૌખ્યમામોક્ષતઃ
ઇયં તવ કથાધિકા સકલગોપિકાસંગમઃ
સ્મરશ્રમજલાણ્ણિઃ સકલગાત્રજૈઃ સંગમઃ ૮
તવાષ્ટકમિદં મુદા પઠાત સૂરસૂતે સદા
સમસ્તદુરિતક્ષયો ભવતિ વૈ મુકુન્દે રતિઃ
તથા સકલસિદ્ધયો મુરારપુત્ર સંતુષ્યાત
સ્વભાવવિજયો ભવેદદાત વદ્ધલઃ શ્રીહરેઃ ૯

અથ સિદ્ધાંતરહસ્યં

શ્રાવણસ્યામલે પક્ષે એકાદશ્યાં મહાનિશિ ૧
સાક્ષાદ્ભગવતા પ્રોક્તં તદ્દક્ષરશ્ચ ઉચ્યતે
બ્રહ્મસંખંધકરણાત્સર્વેષાં દેહભુવયોઃ
સર્વદોષાનવૃત્તિહિં દોષાઃ પંચવિધાઃ સ્મૃતાઃ ૨
સહજા દેશકાલોત્થા લોકવેદનિરૂપિતાઃ
સંયોગજાઃ સ્પર્શજાશ્ચ ન મંતવ્યાઃ કથંચન ૩
અન્યથા સર્વદોષાણાં ન નિવૃત્તિઃ કથંચન
અસમર્પિતવસ્તૂનાં તસ્માદ્જનમાચરેત્ ૪
નિવેદિભિઃ સમર્પ્યૈવ સર્વં કુર્યાદિતિસ્થિતિઃ
ન મતં દેવદેવસ્ય સામિભુક્તં સમર્પણમ્ ૫
તસ્માદ્દાદૌ સર્વકાર્યે સર્વવસ્તુસમર્પણમ્
દત્તાપહારવચનં તથા ચ સકલં હરેઃ ૬
ન ગ્રાહ્યમિતિ વાક્યં હિ ભિન્નમાર્ગપરં મતમ્
સેવકાનાં યથા લોકે વ્યવહારઃપ્રસિધ્યતિ ૭
તથા કાર્યં સમર્પ્યૈવ સર્વેષાં બ્રહ્મતા તતઃ
ગંગાત્વં સર્વદોષાણાં ગુણદોષાદિવર્ણનાત્ ૮
ગંગાત્વેન નિરૂપ્યા સ્યાત્તદ્દત્તત્રાપિ ચૈવ હિ

અથ નવરત્નસ્તોત્રમ્

ચિંતા કાપિ ન કાર્યા નિવેદિતાત્મભિઃ કદાપીતિ	
ભગવાનપિ પુષ્ટસ્થો ન કરિષ્યાત લોકિકીં ચ ગતિમ્ ૧	
નિવેદનં તુ સ્મર્તવ્યં સર્વથા તાદૃશજ્ઞૈઃ	
સર્વેશ્વરશ્ચ સર્વાત્મા નિજેચ્છાતઃ કરિષ્યતિ ૨	
સર્વેષાં પ્રભુસંબંધો ન પ્રત્યેકમિતિસ્થિતિઃ	
અતોન્યવિનિયોગેપિ ચિંતા કા સ્વસ્થ સોપિ ચેત્ ૩	
અજ્ઞાનાદથવા જ્ઞાનાત્કૃતમાત્મનિવેદનમ્	
યૈઃ કૃષ્ણસાત્કૃતપ્રાણૈસ્તેષાં કા પરિદેવના ૪	
તથા નિવેદને ચિંતા ત્યાજ્યા શ્રીપુરુષોત્તમે	
વિનિયોગેપિ સા ત્યાજ્યા સમર્થો હિ હુરિઃ સ્વતઃ ૫	
લોકે સ્વાસ્થ્યં તથા વેદે હુરિસ્તુ ન કરિષ્યતિ	
પુષ્ટિમાર્ગસ્થિતો યસ્માત્ સાક્ષિણો ભવતાખિલાઃ ૬	
સેવાકૃતિર્ગુરોરાજાખાધનં વા હરીચ્છયા	
અતઃ સેવાપરં ચિત્તં વિધાય સ્થીયતાં સુખમ્ ૭	
ચિત્તોદ્દેગં વિધાયાપિ હુરિર્યદત્કરિષ્યતિ	
તથૈવ તસ્ય લીલેતિ સત્વા ચિત્તાં કૃતં ત્યજેત્ ૮	
તસ્માત્સર્વાત્મના નિત્યં શ્રીકૃષ્ણઃ શરણં ભમ	
વદ્ધિરેવ સતતં સ્થેયમિત્યેવ મે મતિઃ ૯	

શ્રીકૃષ્ણાશ્રયઃ

સર્વમાર્ગેષુ નષ્ટેષુ કલો ચ ખલધર્મિણિ	
પાપહૃદપ્રચુરે લોકે કૃષ્ણ એવ ગતિર્મમ્ ૧	
એચ્છાકાન્તેષુ દેશેષુ પાપૈકનિલયેષુ ચ	
સત્પીડા વ્યઅલોકેષુ કૃષ્ણ એવ ગતિર્મમ્ ૨	
ગગાદિતીર્થવર્ષેષુ દુષ્ટૈર્વાવૃતેષ્વિહ	
તિરોહિતાધિદેવેષુ કૃષ્ણ એવ ગતિર્મમ્ ૩	

અહંકારવિમૂઢેષુ સત્સુ પાપાનુવર્તિષુ	
લાભપૂજાર્થચત્તનેષુ કૃષ્ણ એવ ગતિર્મમ	૪
અપરિજ્ઞાનનણેષુ મંત્રેષ્વજ્રતયોગિષુ	
તિરોહિતાર્થદૈવેષુ કૃષ્ણ એવ ગતિર્મ	૫
નાનાવાદવિનણેષુ સર્વકર્મજતાદિષુ	
પાપકૃષ્ણક્રમચત્તનેષુ કૃષ્ણ એવ ગતિર્મમ	૬
અજ્ઞમિલાદિદોષાણાં નાશકોનુભવે સ્થિતઃ	
જ્ઞાપિતાભિલાભાહ્વાત્મ્યઃ કૃષ્ણ એવ ગતિર્મમ	૭
પ્રાકૃતાઃ સકલા દેવા ગણિતાનંદકં ખૂંડતૂ	
પૂણ્ડિનદો હુરિસ્તસ્માત્કૃષ્ણ એવ ગતિર્મમ	૮
વિવેકધૈર્યભક્ત્યાદિરહિતસ્ય વિશેષતઃ	
પાપાસક્રતસ્ય દ્વીનસ્ય કૃષ્ણ એવ ગતિર્મમ	૯
સર્વસામર્થ્યસહિતઃ સર્વત્રૈવાભિલાષકૃત્	
શરણુસ્થસમુદ્ધારં કૃષ્ણં વિજ્ઞાપયામ્યહમ્	૧૦
કૃષ્ણાશ્રયમિદં સ્તોત્રં યઃ પઠેત્કૃષ્ણસંનિધૌ	
તસ્યાશ્રયો ભવેત્કૃષ્ણ ઇતિ શ્રીવલ્લભોપ્રવીત	૧૧

અથ ચતુઃશ્લોકી

સર્વદા સર્વભાવેન ભજનીયો વ્રજાધિપઃ	
સ્વસ્થાયમેવ ધર્મો હિ નાન્યઃ ક્ષાપિ કદાચન	૧
એવં સદા સ્મ કર્તવ્યં સ્વયમેવ કરિષ્યતિ	
પ્રભુઃ સર્વસમર્થો હિ તતો નિશ્ચિંતતાં વ્રજેત્	૨
યદિ શ્રીગોકુલાધીશો દૃતઃ સર્વાત્મના હૃદિ	
તતઃ કિમપરં પ્રૂહ લૌકિકૈર્વેદિકૈરપિ	૩
અતઃ સર્વાત્મના શમ્ભુદ્રોકુલેશ્વરપાદયોઃ	
સ્મરણં ભજનં ચાપિ ન ત્યાજ્યમિતિ મે મતિઃ	૪

આજ સુધી બહાર ન પડેલાં નવાંજ પુસ્તકો:

૧. નિત્યલીલાસ્થ ચતુર્થ પીઠાધીશ્વર જો શ્રી ૧૦૮ શ્રીકન્દેશ-
નાથજી મહારાજ શ્રીગોકળવાળાકૃત દીનતા અને આશ્રયનાં પદ.
પોતેશ્રીજી વિપ્રયોગ સ્થિતિમાં ભોયરામાં ગિરાજીને ગાયાં છે અને
તેથી શ્રીમહાપ્રભુજીનો સાક્ષાત્કાર પણ થયો હતો. નિત્યનિયમમાં
ગાવા જેવાં ૩૪ પદોનો સમૂહ, અને શ્રીગોકલેશના પરમ કૃપાપાત્ર
ગોધરાના મહાનુભાવી મોટાભાઈકૃત પુષ્પિશિક્ષા, અત્યંત રસિક, તદ્દન
પાત્રી, મીઠી તે પ્રસાદી વાણીમાં, લાંબો ૧૮૦ દોહાનો આ ગ્રંથ છે.
આખા પુષ્પિમાર્ગનું તત્ત્વ આ ગ્રંથમાં છે. જો કે આ મહાનુભાવીનું
દુઃક પણ ચમત્કારો જીવનચરિત્ર પણ છે. દીનતા અને આશ્રયનાં પદ
તથા પુષ્પિશિક્ષા એકજ પુસ્તક છતાં ન્યો.—માત્ર. ૦-૧-૦.
૨. વૈષ્ણવ બાળપ્રાર્થના બા. ૧ લો ન્યો. ૦-૧-૦.

જો બકતને—તમારે ચોકળું ઘી જોઈએ છીએ? બાળકોનું
આરોગ્ય ઇચ્છો છો? તો ગાયો પાળો.

ગાય પાળતાં—બાંધવાની જગાનો સંકેત, વધતી જતી
વાછડી વાછડાની વસ્તીનો વ્રાસ, ગાય વસુકી ગયા પછી બાંધવાની
અડચણ, દોહવા, નિરવા, ચારવા, વાસીદુ વાળવા વગેરેની અડચણો
નહતી હોય તો તે તરતજ દૂર કરનાર ગોપાલનના પવિત્ર કાર્ય
માટેજ સ્થપાએલી—શાહ અમીનની કંપની, મહેમદવાદ સાથે પત્ર
મહેવાર કરે.

જલદી આદક થાઓ. ઉત્તમોત્તમ માસિક નામે “ ભક્તિ
સામ્રાજ્ય ” ભક્તિમાર્ગનાં હિંચાં તત્ત્વ તદ્દન સહેલી-બાપમાં
અર્થર્થ સુંદર અને રસિક માસિક વિદ્યાન અને ભાવિક શાસ્ત્રીઓના
તંત્રીપણા નીચે પ્રકટ થાય છે

લખો—શ્રીગોવર્ધનનાથજીનું મંદિર, ઠેંક મહેતાપોળ, વડોદરા.

ઉપકાર

આ ગ્રંથમાળાના લગભગ દરેકના પાંચસો પાંચસો પુસ્તકો
લાઈ મોડાસાના ભગવદ્દિયોએ આખા મહાજનના પાંચસો ધંરોનાં
બાળકોના હાથમાં મુક્યાં છે, તે બહુ સેમતો ઉપકાર માનવામાં
આવે છે અથવા જાઓ આનો પડો લેજો ?

સરસ્તી ભક્તિમાર્ગીય ગ્રંથમાળા

વૈષ્ણવ બાળગ્રંથમાળા, ક્રીંમતમાં તદ્દન સરસ્તી, સહેલી સ્ત્રીક ભાષામાં વિશાળદ્રષ્ટિથી રચાયેલી અને ખુબ લોકપ્રિય થ પડેલી છે. જ્યદી મંગલો અને બાળકોના પવિત્ર અને કોમળ હાથ મહી ગણીવાં મેળવે. અમરકારક પ્રભુભક્તિ ગુરુભક્તિ, માતૃભક્તિ પિતૃભક્તિ, પાઠોવાળી આ ગ્રંથમાળા છે. નીતિ, પવિત્રતા ને આત્મા દયા અને દીનતા, પ્રેમ અને આનંદ સમ્પદે સમ્પદે જણાવ આપે છે

નામ	ક્રિંમત	સો પ્રતની કિંમ
વૈષ્ણવ બાળપોથી	૦-૧-૬	૮-૦-૦
વૈં બાળશિક્ષા ભા-૧		
(નવી ઢમની)	૦-૧-૬	૮-૦-૦
(જુની ઢમની બીજી)	૦-૦-૯	૪-૦-૦
વૈં-બાળશિક્ષા ભા-૨	૦-૧-૬	૮-૦-૦
વૈં-બાળશિક્ષા ભા-૩	૦-૨-૩	૧૨-૦-૦
વૈં-બાળશિક્ષા ભા-૪	૦-૩-૩	૧૭-૦-૦
દીનતા અને આશ્રયનાં		
પદ તથા પુષ્ટિશિક્ષા	૦-૧-૦	
વૈષ્ણવ બાળપ્રાર્થના ભા-૧	૦-૧-૦	
મહાતુલાવી હજારામ ભટ્ટનાં		
વચનામૃત છપાય છે થોડા		
વખતમાં બહાર પડશે.	૦-૪-૦	૨૧-૦-૦

આ બાળગ્રંથમાળાની લગભગ સીતેર હજાર પ્રત થઈ છે.

આ પુસ્તકો મળવાનું ઠેકાણું :—

લેખક વા પ્રકાશક પાસેથી; રેવડી બજાર, લલ્લુભાઈ ધર્મજીભા, મેડા હિંમર, અમદાવાદ. અને લલ્લુભાઈ જી લાલ દેસાઈ રીચીરોડ, દુ. નં. ૧૧૦—અમદાવાદ.

શ્રી બહાર્યતા મુદ્રણ કલા મંદિર, રાયપૂર, અમદાવાદ

